

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет

Кафедра політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛПА

« 31 » 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політичні ідеології

для студентів

галузь знань
напрямок підготовки
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

05 соціальні та поведінкові науки
052 політологія
другий (магістерський)
політологія
вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Федірко Іван Павлович, доцент, кандидат філософських наук.

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. (Маснікова) «31» 08 2022 р.
підпис, ПІБ, дата

на 20__/20__ н.р. (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробники: *Федірко Іван Павлович*, доцент, кандидат філософських наук.

Затверджено

« 26 » 08 2021 р.

Зав. кафедри політології

 (Олег БАТРИМЕНКО)

Протокол № 1 від «26» 08 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» 08 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» 08 2021 року

Пролонговано на 2022-2023 н.р., Пр. № 2, від 31.08 2022р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів фундаментальних знань про політику ідеологій, основні політичні ідеології сучасності, поглибити знання про основні політико-ідеологічні доктрини світу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** особливості функціонування та розвитку сучасного суспільства, політики і влади, взаємодії людини з соціальними та політичними інституціями

Вміти збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ суспільно-політичних процесів, застосовувати базові поняття в критичному осмисленні подій, що мають місце в сучасному світовому політичному процесі.

2. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних подій та явищ; використання іншомовних фахових інформативних джерел, володіти основами політичної культури.

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна «Політичні ідеології» належить до переліку вибірових дисциплін, викладається у 3 семестрі магістратури та вивчає основні характеристики і тенденції сучасних політичних ідеологій, специфіку української ідейно-ідеологічної традиції і сучасної ідеологічної сфери, проблеми і перспективи розвитку ідеологічних процесів в Україні і світі, основні фактори ідеологічної боротьби, її форми і зміст.

4. Завдання (навчальні цілі) – даний курс націлений на формування вмінь аналізувати вплив ідей та ідеологій на механізми в політиці, аналізувати поточний ідейно-ідеологічний процес в Україні та світі, спираючись на основні поняття і методи суспільствознавчого знання.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

загальні:

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

фахові:

ФК 1. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ФК 3. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ФК 4. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ФК 6. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

5. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			

	Знати:			
1.1	поняття, структуру і функції політичної ідеології	Лекція, самостійна робота	Усна доповідь, контрольна робота	10
1.2	основні ідейно-політичні течії сучасності	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, конспект першоджерел, контрольна робота	10
1.3	зміст основних ідейно-політичних течій	Лекція, самостійна робота	Усна доповідь, аналітичне завдання, контрольна робота	10
1.4	рівні реалізації політичної ідеології.	Лекція, самостійна робота	Усна доповідь, есе, контрольна робота	10
	Вміти:			
2.1	застосовувати знання на практиці	Семінари, самостійна робота	Аналітичне завдання, есе	10
2.2	пояснювати причини та прогнозувати наслідки політичних змін в сучасному суспільстві	Семінар, Самостійна робота	Усні доповіді, аналітичне завдання, есе	10
2.3	поєднувати фундаментальні політичні знання з даними емпіричних досліджень	Семінар, Самостійна робота	Аналітичне завдання, есе	10
2.4	обґрунтовувати власну думку та випрацьовувати групові рішення	Семінар, Самостійна робота	Усні доповіді, аналітичне завдання, есе	10
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, аналітичне завдання, есе	5
3.2	презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, презентацій	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, аналітичне завдання, есе	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з досліджень політичних ідеологій, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усні доповіді, аналітичне завдання, есе, контрольна робота	5
4.2	нести відповідальність за достовірність інформації, яка повідомляється під час семінарських занять та використовується при написанні самостійних робіт	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, аналітичне завдання, есе, контрольна робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
	ПРН 1. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.					+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 6. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	+	+	+	+				+				

7. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.4); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- Усна відповідь (доповнення, участь в дискусіях):** РН 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 18 / 30 балів
- Конспект першоджерел:** РН 1.2 – 6-10 балів
- Самостійна робота (аналітичне завдання):** РН 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 12 / 20 балів
- Самостійна робота (есе):** РН 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 12 / 20 балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах), за самостійну роботу (есе, аналітичне завдання, конспект першоджерел) та за письмову контрольну роботу. Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі

Підсумкова контрольна робота в письмовій формі - Р.Н. 1.1, 1.2, 1.5, 2.3 – 12-20 балів.

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік

виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР/залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>48</i>	<i>12</i>	<i>60</i>
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Аудиторна робота: усна доповідь на семінарі, доповнення, участь в дискусіях	До тем: 1-14 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять. У разі відсутності студента на занятті теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	18	30
Самостійна робота	Конспект першоджерел	6	10
	Аналітичне завдання: порівняння політичних ідеологій за вибором студента	12	20
	Написання есе на тему дисципліни (за вибором студента)	12	20
Підсумкова контрольна робота		12	20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна відповідь (доповнення, участь в дискусіях):

6-5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

4 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

3 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Доповнення / дискусія:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

2 бали – доповнення змістовне;

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

2. Самостійна робота:

Конспект періоджерел:

5-4 балів – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями

3-2 бали – студент законспектував текст без цитувань та пояснень

Аналітичне завдання (есе):

20-18 балів – студенти цілковито володіють матеріалом, вільно оперують знаннями з курсу та здатні включати їх в ширший науковий контекст. Також студенти мають демонструвати високу ступінь самостійності у виконанні цих завдань та, водночас, ґрунтувати свої твердження на науково-достовірній літературі;

17-15 балів – робота не має високого рівня самостійності, або ж містить неповні обґрунтовані твердження, проте демонструє достатню обізнаність із необхідним обсягом рекомендованої літератури;

14-12 бали – робота частково розкриває проблеми та здебільшого реферативна за змістом.

3. Підсумкова контрольна робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність письмової роботи;

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності;

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

Шкала відповідності:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	С/Р
1	Тема 1 Суть та основні підходи щодо політичної ідеології в суспільстві	2	2	6
2	Тема 2. Структура та функції політичної ідеології	2		6
3	Тема 3. Ідеології політичного екстремізму (анархізм, фашизм)	2		8
4	Тема 4. Комунізм як ідеологія	2		6
5	Тема 5. Класичні буржуазні ідейно-політичні доктрини (консерватизм, лібералізм)	2	2	6

6	Тема 6. Пацифізм та його роль у стримуванні війн та збереженні миру на планеті	2		4
7	Тема 7. Ідеологія расизму		2	4
8	Тема 8. Соціалізм як господарська ідеологія	2	2	8
9	Тема 9. Фашизм і нацизм	2		6
10	Тема 10. Федералізм: ідея та політична практика	2	2	6
11	Тема 11. Націоналізм та його форми	2		8
12	Тема 12. Релігійні доктрини	1	2	6
13	Тема 13. Фемінізм як джерело гендерної теорії	1		8
	Тема 14 Ідеологія ненасилля і толерантності – запорука миру та демократії	2		
	Підсумкова контрольна робота	2		
	ВСЬОГО	26	12	82

Загальний обсяг – **120 год.**, в тому числі:

Лекції – **26 год.**

Семінари – **12 год.**

Самостійна робота – **82 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Дашутін Г. Ідеал політичний // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. – с.274.
2. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз / В. Андрущенко, Л. Губернський, М. Михальченко. – К., 2000.
3. Лісовий В.. Ідеології політичні // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. – Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. – 742 с.
5. Мигул І. Політична ідеологія: порівняльний аналіз. – К., 1997.
7. Політологічний енциклопедичний словник. – К., 2004.
8. Політологія: Підручник / За наук. ред. А. Колодій. – К., 2000.
10. Чигирин Ю. Ю. «Політична ідеологія: минуле, сучасне, майбутнє», Фонд політичних стратегій ім. Джона Кеннеді. — К.: ДП «Видавництво Зовнішня торгівля», 2004. - 45с

Додаткова:

11. Бова А. Лібералізм і консерватизм як основні політичні ідеології посттоталітарного суспільства // Молода нація.- 1997.- № 6.
12. Бова А. Суспільний ідеал без партійної ретуші // Віче.- 1996.- № 6.
13. Висоцький О., Голуб А. Витоки сучасної української соціалдемократії//Генеза.- 1995.- № 1.
14. Гавриленко І. Ідеологічна ситуація в Україні. Ресурси соціальної взаємодії//Віче- 1997.- № 4.